

OPENBAAR

TER BESLISSING

Aan
Van

Staatssecretaris
DGMI-DLCE

nota

Publicatie ministeriële regeling kunststofproducten voor
eenmalig gebruik

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Opgesteld door

Betreft persoonsgegevens

Beslistermijn

1 week

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aanleiding

De EU-richtlijn Single-Use Plastics (SUP) verplicht lidstaten om verschillende maatregelen te nemen die de milieu-impact van het eenmalig gebruik van bepaalde plastic producten (wegwerpplastics) beperkt en het ontstaan van (marien) zwerfafval voorkomt. Ter implementatie van deze richtlijn in Nederland, is op 3 juli 2021 het Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik in werking getreden. Enkele onderdelen uit het Besluit moeten nader worden uitgewerkt in een ministeriële regeling. De concept-regeling is voorgelegd voor zienswijzen in een internetconsultatie en de verschillende vereiste toetsen zijn uitgevoerd. De concept-regeling is tevens ter informatie aan de Kamer gestuurd. Door middel van deze nota wordt nu de definitieve regeling aan u voorgelegd ter ondertekening. Ook wordt u een brief voorgelegd waarmee de Kamer wordt geïnformeerd over publicatie van de regeling.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de Kamerbrief en de regeling en deze beide, inclusief de toelichting bij de regeling, te ondertekenen.

NB De Kamerbrief wordt aan de Kamer verzonden zodra de regeling is gepubliceerd. Na uw akkoord duurt dit ca. 1 week.

Kernpunten

Hieronder volgt een toelichting op de SUP-richtlijn en op de maatregelen in de voorliggende ministeriële regeling. De consultatie en toetsen hebben geleid tot een aantal inhoudelijke aanpassingen, waarvan we in deze nota de voornaamste toelichten.

Toelichting

De SUP richtlijn richt zich op de 10 kunststof producten die het meest voorkomen in het zwerfafval op Europese stranden. De meeste maatregelen uit de richtlijn zijn door lidstaten één-op-één te implementeren. Zo is het verbod op o.a. plastic rietjes, borden en bestek opgenomen in het Besluit dat van kracht is sinds 3 juli 2021; dragen bekers, hygiëneproducten en tabaksproducten die kunststof bevatten een verplichte markering (het 'schildpadlogo'); is er een 90% inzamelingsdoelstelling voor flessen en een verplichting om recyclaat toe te passen (vanaf 2025); en moeten doppen bij gebruik vast blijven zitten aan de fles (vanaf 2024).

- Daarnaast heeft een aantal zaken uit het Besluit nadere uitwerking. De nu voorliggende ministeriële regeling stelt nadere regels aan drie onderwerpen:
1. Maatregelen ter vermindering van het gebruik van drinkbekers en voedselverpakkingen (leidend tot een significante en aanhoudende reductie).
 2. Het betalen van een vergoeding door producenten van specifieke kunststof producten¹ aan publieke gebiedsbeheerders voor de kosten voor het opruimen van zwerfafval (UPV).
 3. Het rapporteren over de hoeveelheid op de markt gebrachte producten door producenten van plastic producten. De ministeriële regeling bevat nadere formats om dat te doen.

Datum
7 februari 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij
17 februari 2022

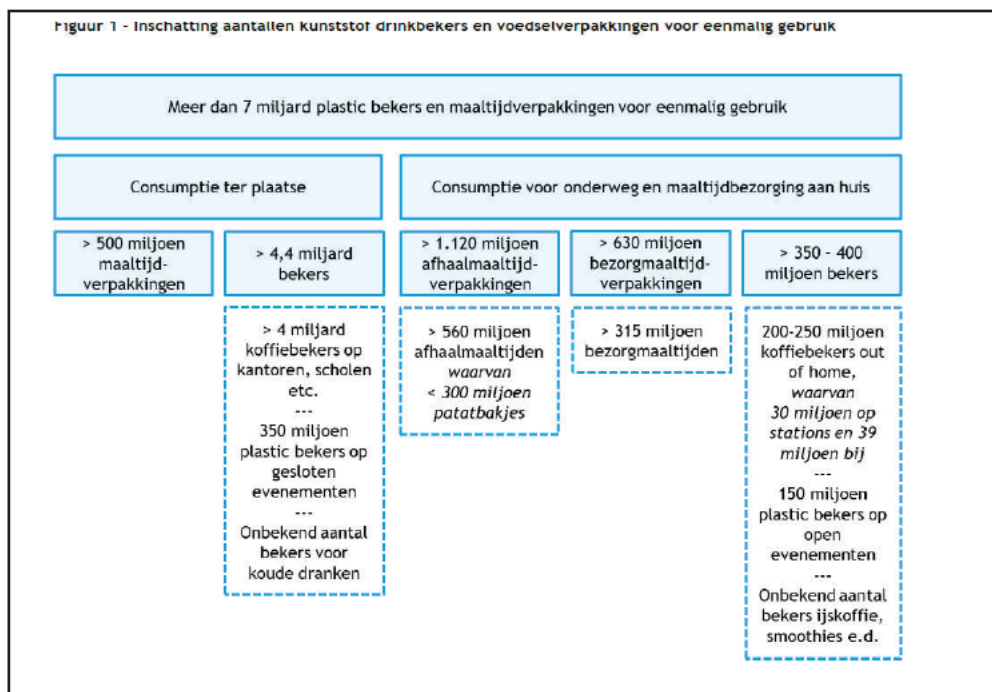
Bijlage(n)
3

Aan
Staatssecretaris

Van
DGMI-DLCE

De regeling is op 26 oktober 2021 in consultatie gegaan. Ruim 80 organisaties en enkele burgers hebben een reactie gegeven. Ook is de regeling getoetst op bedrijfseffecten en regeldruk (ATR) en op handhaafbaarheid (ILT). Hieronder worden ten aanzien van bovengenoemde punten 1 en 2 de maatregelen kort uiteengezet en worden de belangrijkste wijzigingen n.a.v. de consultatie en toetsen toegelicht. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de voornaamste onderwerpen uit de consultatie en toetsen. In bijlage 2 vindt u een visualisatie van de maatregelen.

1. Maatregelen ter vermindering van het gebruik van kunststof drinkbekers en voedselverpakkingen

Om tot een significante vermindering in het gebruik van drinkbekers en voedselverpakkingen te komen, wordt in de regeling een onderscheid gemaakt

¹ De UPV geldt voor producenten van drank- en voedselverpakkingen, bekers, zakjes en wikkels, lichte plastic draagtassen, ballonnen, vochtige doekjes en tabaksproducten met filters.

tussen het gebruik ervan bij consumptie ter plaatse en consumptie voor onderweg/afhalen/bezorging. Figuur 1 bevat een ruwe inschatting van de huidige omvang van het gebruik van de producten in die situaties.

Consumptie ter plaatse – Verbod op wegwerp

Hergebruik moet de norm worden op locaties waar er sprake is van consumptie ter plaatse (kantine, kantoor, onderwijsinstelling, fastfoodrestaurant, evenement, etc.) en daarom geldt op basis van de ministeriële regeling een verbod op het gebruik van drinkbekers en voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik. Daarop zijn drie uitzonderingen gemaakt:

- eenmalige bekertjes en verpakkingen mogen worden gebruikt, als deze hoogwaardig recyclebaar zijn (i.e. kunnen worden gerecycled tot nieuwe bekertjes of voedselverpakkingen) en voor dat doel worden ingezameld. In de regeling is daarvoor een minimum en jaarlijks oplopend inzamelingspercentage opgenomen. Voor hoogwaardige recycling komen met de huidige wet- en regelgeving voor voedselveiligheid alleen bekertjes en maaltijdverpakkingen voor koude toepassingen in aanmerking. In de toekomst gaat dit mogelijk voor meer voedselcontactmaterialen gelden;
- gemeentelijke verordeningen met eenzelfde of betere milieubescherming blijven intact en treden in de plaats van deze regeling, bijvoorbeeld als hergebruik bij evenementen via de APV verplicht wordt gesteld;
- gesloten instellingen en de zorg worden algeheel uitgezonderd vanwege hygiëne, beperkingen van de doelgroep, of veiligheid.

De eerste uitzondering is in de consultatie veelvuldig benoemd. Veel stakeholders stellen dat de eis van hoogwaardige recycling streng is en stellen voor om in plaats daarvan te spreken van 'nuttige toepassing'. Daartegenover staat de oproep van met name milieuorganisaties in de internetconsultatie om de uitzondering juist te schrappen, dus alleen nog maar hergebruik toe te staan. Dit kwam ook aan bod in het tweeminutendebat met een motie van PvdD en GL.

In de voorliggende regeling wordt vastgehouden aan de oorspronkelijke insteek en wordt de uitzonderingsmogelijkheid op het verbod beperkt gehouden tot hoogwaardige recycling. Hierdoor zullen partijen in de meeste gevallen moeten overstappen op herbruikbare alternatieven. Voor een transitie naar een circulaire economie is dit de beste keuze. Het vergroten van het toepassingsgebied van de uitzondering, zodat bijvoorbeeld ook het recyclen van kartonnen koffiebekers tot hygiënepapier (laagwaardige recycling) meetelt, zou tot gevolg hebben dat de impact van de reductiemaatregel drastisch wordt verminderd. Daarentegen zou het volledig schrappen van de uitzondering geen recht doen aan het uitvoerige stakeholderproces waarin duidelijk werd dat het in bepaalde gevallen nodig is dat ondernemers een keuze hebben om zaken als veiligheid, hygiëne en praktische uitvoerbaarheid mee te kunnen wegen in de keuze tussen herbruikbare alternatieven of hoogwaardig recyclen van wegwerpproducten.

Wel is tegemoet gekomen aan de vraag van ondernemers om meer tijd om aan het verbod of aan de uitzondering te kunnen voldoen. Om de markt meer tijd te geven voor de overstap naar hergebruik of hoogwaardige recycling, wordt de ingangsdatum voor bekertjes gelijkgetrokken met die voor voedselverpakkingen (1 januari 2024). Ook is de definitie voor hoogwaardige recycling in de regeling aangepast aan de regels die in Europese regelgeving gelden voor

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

voedselcontactmaterialen, hetgeen meer duidelijkheid en houvast geeft voor ondernemers en voor handhaving.

Consumptie voor onderweg, afhaal- en bezorgmaaltijden – Verbod op gratis verstrekken en verplichting om herbruikbaar alternatief aan te bieden

Voor deze categorie is in de regeling opgenomen dat deze bekertjes en verpakkingen niet gratis mogen worden verstrekt. Tevens moet er voor maaltijden en dranken die ter plekke worden bereid (niet voorverpakt) een herbruikbaar alternatief beschikbaar zijn voor de consument. Dit kan ook een zelf meegebrachte beker of verpakking zijn (ook wel bekend als 'Bring your own' (BYO)). De onderliggende gedachte bij deze maatregel is dat consumenten gaan kiezen voor herbruikbare alternatieven. Bij plastic tassen is het verbod op gratis verstrekken ook ingevoerd en zeer succesvol gebleken.

Uw ambtsvoorganger wilde geen vastgesteld bedrag opnemen in de regeling. Wel wilde hij de mogelijkheid van een (niet-bindend) richtbedrag toetsen. In de consultatie is daarom specifiek gevraagd naar het al dan niet opnemen van een (niet-bindend) richtbedrag in de regeling. Uit de consultatie bleek dat sommige stakeholders liever wel een vast bedrag willen (CBL, Consumentenbond, milieuorganisaties), maar er waren ook stakeholders (w.o. ondernemers, horeca) die het zonder richtbedrag aan de markt zelf willen overlaten. Andere stakeholders (w.o. producenten) pleiten voor een heffing in plaats van een beprijzing, waarbij het geld dat de consument betaalt ten goede komt voor het verduurzamen van verpakkingen. Vanwege de complexiteit is dit geen realistische route.

Op basis van de consultatie en aanvullend draagvlakonderzoek door Kantar Public onder consumenten naar de bereidheid om extra te moeten betalen, is het meest effectieve bedrag vastgesteld en als niet-bindend richtbedrag opgenomen in de Nota van toelichting op de regeling:

- Voor bekertjes on-the-go: €0,25. Uit het onderzoek bleek dat onder €0,14 er geen effect is en boven €0,32 weerstand ontstaat;
 - Voor een maaltijd (dit kan bestaan uit meerdere verpakkingen): €0,50. Uit het onderzoek bleek dat onder €0,29 er geen effect is en boven de €0,67 weerstand ontstaat);
 - Voorverpakte groente, fruit en noten en portieverpakkingen: richtbedrag €0,05².
- In de toelichting is tevens verduidelijkt dat de 'opbrengsten' van de beprijzing door de ondernemers naar eigen inzicht geïnvesteerd kunnen worden in herbruikbare alternatieven voor hun klanten.

Ook bij deze maatregelen is ervoor gekozen om tegemoet te komen aan de vraag van ondernemers om meer tijd te hebben om aan de regels te kunnen voldoen, zoals het vinden van geschikte herbruikbare alternatieven, indien 'Bring your own' niet de gewenste optie is. Deze regels gaan in op 1 juli 2023 in plaats van 1 januari 2023.

2. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV)

Op basis van de SUP richtlijn en het Besluit zijn producenten verantwoordelijk voor het vergoeden van de kosten die gebiedsbeheerders maken voor het opruimen van het zwerfafval afkomstig van hun producten. Daarnaast worden ze

² om het prijsverhogende effect te minimaliseren is dit bedrag lager en om de proportionaliteit t.o.v. de prijs van het product zelf in acht te nemen.

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

verplicht tot het nemen van bewustmakingsmaatregelen. In de voorliggende regeling wordt de werkwijze voor het bepalen van de hoogte van die vergoeding vastgelegd. Deze zal door IenW worden vastgesteld op basis van een kostenonderzoek naar daadwerkelijk gemaakte kosten. Ook wordt er een centraal fonds aangewezen dat de betaling van producenten aan gebiedsbeheerders concreet voor haar rekening moet gaan nemen. Uit de consultatie kwamen enkele aandachtspunten m.b.t. deze UPV naar voren, die hieronder worden toegelicht.

Private gebiedsbeheerders

De UPV voor zwerfafvalkosten beperkt zich (conform de EU richtlijn) tot het vergoeden van de kosten die gemaakt worden door of namens overheidsorganisaties. Dat betekent dat er geen vergoeding plaatsvindt aan private beheerders van openbare gebieden, zoals Natuurmonumenten, Landschappen-NL, de Unie van Bosgroepen en de Federatie Particulier Grondbezit. Het onderscheid tussen publiek en privaat beheerde gebieden werd door deze stakeholders en de G4, NVRD en milieuorganisaties echter als onlogisch ervaren.

Een route om private terreinbeheerders toch van de UPV te kunnen laten profiteren, is wanneer zij een overeenkomst sluiten met provincies (of andere gebiedsbeheerders) om 'namens hen' zwerfafval op te ruimen. Veel private terreinbeheerders ontvangen van provincies al de SNL (Subsidie Natuur en Landschap). Door een uitvoeringsovereenkomst af te sluiten bij de subsidie of op een andere manier een overeenkomst te sluiten, kunnen hun kosten meegeteld worden als opruimkosten van de provincie. De vergoeding zal dan ook terecht komen bij de provincies. Provincies en terreinbeheerders kunnen zelf afspraken maken over het eventueel overhevelen van de middelen. Met deze oplossing hoeft het onderliggende Besluit niet aangepast te worden en blijft er sprake van een zuivere implementatie van de EU richtlijn. In de Nota van Toelichting bij de regeling wordt deze mogelijkheid uitgelegd.

Vochtige doekjes in riolering

Door de Unie van Waterschappen is gepleit voor het meenemen van rioolverstoppingen ten gevolge van onjuist weggooien van slecht afbreekbaar toiletpapier, andere vochtige doekjes en hygiëne producten, als zwerfafval kostenpost voor gebiedsbeheerders. In de Europese wetgeving en richtsnoeren wordt geen uitsluitel gegeven over het al dan niet meenemen van deze kosten. In Nederland is ervoor gekozen om deze kosten niet mee te nemen in de UPV-regeling, omdat het wegspoelen van vochtige doekjes in het toilet niet gezien kan worden als een vorm van zwerfafval.

Politieke context

- Uw ambtsvoorgangers hebben gekozen voor directe implementatie van de SUP-richtlijn, dat wil zeggen 1 op 1 implementatie zonder uitbreidingen.
- Uw ambtsvoorgangers op dit dossier hebben beide ook aangegeven de beleidsruimte die er is voor Nederland wel ambitieus in te willen vullen. Ook door de Kamer is veelal om ambitieuze stappen gevraagd.
- In de voorliggende regeling is een gebalanceerde middenweg gezocht, maar u kunt op zowel steun als weerstand rekenen bij specifieke onderdelen, bv:
 - Milieuorganisaties willen een totaalverbod op wegwerpplastics bij consumptie ter plaatse, ondernemers willen een ruimere uitzondering;

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

- Milieuorganisaties willen dat door de UPV meer wordt schoongemaakt. Gebiedsbeheerders willen meer vergoeding, producenten willen juist de kosten beperken (geen 'blanco cheque').

Financiële/juridische overwegingen

- De financiële gevolgen voor het bedrijfsleven (incidentele en structurele lasten) zijn in beeld gebracht via de bedrijfseffectentoets. Met name MKB-ondernemers / brancheverenigingen vragen om financiële steun om aan de regelgeving te voldoen en een verduurzamingsslag te maken. Middelen hiervoor zijn op basis van het coalitieakkoord niet beschikbaar, al wordt gekeken of de aangekondigde stimuleringsregeling voor recycling ook hergebruik kan stimuleren.
- Bedrijven die consumptie voor onderweg, afhaal- en bezorgmaaltijden verkopen, krijgen wel extra middelen tot hun beschikking, vanwege het verbod op gratis verstrekken. Deze middelen kunnen ze gebruiken om de omslag naar herbruikbare oplossingen te helpen financieren.
- De gevolgen voor de Rijksbegroting zitten met name in de kosten voor handhaving.

Krachtenveld

Reductiemaatregelen:

Voorafgaand aan de regeling heeft er een uitvoerig stakeholderproces plaatsgevonden met de horeca, evenementensector, onderwijsinstellingen, sportsector, catering. Stakeholders hebben zorgen over de uitvoerbaarheid en timing, omdat deze sectoren in zwaar weer verkeren. Vanwege de langdurige coronamaatregelen is er bij ondernemers geen financiële ruimte om te investeren en is er geen tijd geweest om te experimenteren. Kleine ondernemers verwachten subsidieregelingen om over te stappen naar alternatieve duurzame maatregelen, maar dergelijke regelingen zijn er (nog) niet.

De Koninklijke Horeca Nederland (KHN) vindt het belangrijk dat er meer tijd is voor de inwerkingtreding van de maatregelen en aandacht voor de uitvoerbaarheid. De sector verkeert in zwaar weer na alle Corona gerelateerde maatregelen en heeft geen investeringsruimte. Daarnaast verwacht het ook inzet vanuit de Rijksoverheid voor het opzetten van hergebruiksystemen.

De Consumentenbond is positief over de ontwikkelingen. Ook blijkt uit onderzoek dat er een hoog draagvlak is onder burgers.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid:

Ook de gebiedsbeheerders en producenten zijn volop in de totstandkoming betrokken. Dat betekent niet automatisch dat iedereen het eens is met de voorliggende regelgeving. Milieuorganisaties hadden graag gezien dat de UPV leidde tot hogere ambities voor het opruimen van zwerfafval. Gebiedsbeheerders willen echter zelf beleidsruimte houden om te bepalen welke inspanningen ze verrichten, maar zouden wel graag alle kosten die zij maken op producenten kunnen verhalen, inclusief voor preventie en handhaving. Producenten vinden juist dat er al teveel kosten vergoed moeten gaan worden en vrezen dat de vergoeding de gebiedsbeheerders aanzet tot het maken van onnodige kosten. Er is gekozen voor een middenweg: de vergoeding van de daadwerkelijk gemaakte kosten o.b.v. een vierjaarlijks kostenonderzoek.

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

In de consultatie is door de NVRD en milieuorganisaties gevraagd om drankblikjes op te nemen in de UPV zwerfafval. Hoewel blikjes een plastic coating bevatten en daarmee gezien zouden kunnen worden als een SUP, zijn zij uitgezonderd in het Besluit beheer verpakkingen 2014 waarin de Europese richtlijn is geïmplementeerd. Om deze reden en vanwege de vervroegde invoering op statiegeld op blikjes, wordt in deze regeling vastgehouden aan de lijn om blikjes vooralsnog niet mee te nemen in de UPV onder deze regeling. De statiegeldregelgeving wordt in 2024 geëvalueerd. Bij onvoldoende effect op het aandeel blikjes in zwerfafval zouden blikjes met een aanpassing in het Besluit alsnog kunnen worden toegevoegd aan de UPV zwerfafval. Voor plastic flesjes geldt overigens voortvloeiend uit de Europese richtlijn wel een 'dubbel slot' (invoering van statiegeld én een verplichting voor producenten om te betalen voor de flesjes die toch nog in het zwerfafval komen).

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Strategie

Na uw akkoord wordt de regeling gepubliceerd. Door middel van voorliggende brief zal daarop ook de Kamer worden geïnformeerd over de regeling. De brief benoemt de belangrijkste aanpassingen die gemaakt zijn. Hoewel de Kamer formeel geen rol heeft in de vaststelling van een ministeriële regeling is er gezien de aandacht voor de onderhavige onderwerpen besloten de Kamer hierin mee te nemen en actief te informeren. Over de ontwerpregeling die in consultatie is gegaan is de Kamer destijds ook per brief geïnformeerd.

Uitvoering

De regeling is door het ATR getoetst op regeldruk en kosten-efficiënte uitvoering. De Kamer heeft gevraagd om een reactie op het ATR advies. Dit is als bijlage bij de Kamerbrief bijgevoegd. De ILT heeft een toets gedaan op o.a. de uitvoerbaarheid van de handhaving. De adviespunten zijn in de Nota van Toelichting bij de regeling geadresseerd. In bijlage 1 bij deze nota worden de belangrijkste punten uit de toetsen uiteengezet.

Ontwikkelingen hiervoor

Met uw ambtsvoorganger is uitgebreid gesproken over de regeling voordat deze in consultatie is gegaan. Desbetreffende nota is bijgevoegd.

Duurzaamheid

De reductiemaatregelen zijn bedoeld om de norm van eenmalig gebruik te verschuiven naar herbruikbare oplossingen. Dit is in lijn met de conclusies uit het PBL rapport dat er meer 'dwang en drang' nodig is voor circulaire economie.

Om echt de transitie naar herbruikbaar te maken, moeten nog wel stappen worden gezet. Zo moeten er meer en betere alternatieven voor wegwerp komen, en wasfaciliteiten voor herbruikbare alternatieven. Hieraan wordt gewerkt via het Plastic Pact, en mogelijk zou het in het coalitieakkoord genoemde stimuleringsprogramma voor recycling hier een bijdrage aan kunnen leveren.

De producentenverantwoordelijkheid is bedoeld om producenten de kosten te laten dragen die met het opruimen van zwerfafval van hun producten gemoeid zijn, aangevuld met wettelijk verplichte bewustmakingsmaatregelen ten behoeve van zwerfafvalpreventie. Dit is in lijn met het in het coalitieakkoord genoemde principe "de vervuiler betaalt".

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief	Ter accordering
2.	Ministeriële regeling	Ter accordering en ondertekening
3.	Voorgaande nota	Ter informatie

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Bijlage 1 Onderwerpen uit (A) de openbare consultatie, (B) toetsing Regeldruk en (C) handhavingstoets (HUF-toets)

A. Internetconsultatie

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Aanpassingen in de Regeling ten opzichte van de ontwerpregeling			
Onderwerp	Reactie	Aanpassing in regeling	Aanpassing in Nota van toelichting
Artikel 1. Definities			
Definitie hoogwaardige recycling: verbreden naar nuttige toepassing.	Maakt de regeling moeilijker handhaafbaar en haalt de te behalen reductie significant naar beneden.	Verwijzing Europese regels (verordening (EG) 1935/ 2004) voedselcontact-materialen	
Definitie voedseluitgiftelocatie	Opheffen verschil tussen open en gesloten evenementen	Formulering aangepast	Evenementen vallen in principe onder de regels voor consumptie ter plaatse
Zwerfafval	Betere uitleg t.a.v. vochtige doekjes en tabaksproducten in openbare inzamel-systemen	Formulering aangepast	
Reikwijdte kunststofproducten	Als in producten (ook zijnde additieven, lijmen, inkten) polymeren worden gebruikt om het product water- en vetafstotend te maken, dan vallen deze producten binnen de reikwijdte van de wetgeving.		Uitleg over reikwijdte in toelichting opgenomen
Reikwijdte kunststofproducten, welke verpakkingen vallen er precies onder en waarom en verschil tussen eenmalig en hergebruik			Toegelicht op basis van de uitleg in de richtsnoeren van de Europese Commissie
Artikel 2.1 Reductiemaatregelen: consumptie ter plaatse			
Verbod op wegwerp bij consumptie ter plaatse en de	Uitzondering blijft bewust beperkt tot enkel hoogwaardig te recyclen materialen.	Art. 2.1 eerste lid (verbod, tenzij), is opgesplitst in: 1. Er is een verbod.	

uitzonderings-mogelijkheid		2. Er is een uitzondering mogelijk.	
Vragen/opmerkingen t.a.v. de handhaving en controle	Als gebruik wordt gemaakt van de uitzondering, dan geldt er een meldingsplicht, t.b.v. de handhaafbaarheid	Meldingsplicht en rapportageformulier is toegevoegd (art. 2.1 derde lid en art. 4.3 en 4.4)	
Relatie regeling t.o.v. lokale verordening	De regeling is een minimum vereiste t.o.v. exploitanten en evenementen. Een APV mag strengere eisen stellen.	Toegevoegd (art. 2.1)	
Uitzondering voor zorginstellingen en gesloten inrichtingen	Deze worden uitgesloten. De uitzondering geldt niet voor cateringfaciliteiten voor bezoekers.	Toegevoegd (art. 2.1)	
Artikel 2.2 Reductiemaatregelen: consumptie voor onderweg / afhalen / bezorgen			
Uitzondering voor zorginstellingen (Wmo 2015) t.b.v. bijv. charitatieve uitgiftepunten	Als eten en drinken gratis wordt uitgedeeld vanuit maatschappelijke organisaties dan hoeft er niet betaald te worden voor de beker of verpakking.	Toegevoegd (art. 2.2 derde lid a. en b.)	
Kanttekeningen t.a.v. aansprakelijkheid en hygiëne vereisten.	De aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid t.a.v. hygiëne ligt bij de consument	Verwijzing naar weigeringsgrond voor exploitant is verwijderd (art. 2.2)	Beschreven in de toelichting
Verbod op gratis verstrekken – wel of geen richtbedrag	Wel een niet-bindend richtbedrag opnemen voor ondernemers en consumenten		Richtbedragen Toegevoegd
Risico op beprijzing als verdienmodel			Exploitanten worden aangemoedigd de opbrengsten in te zetten t.b.v. duurzame en herbruikbare alternatieven
Artikel 3. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid			
Opzetten overlegstructuur over implementatie regeling. Veel partijen (StAF, VNG, G4, NVRD,	Een overlegstructuur zwervafval voor grote lijnen (trends in zwervafval, afspreken doelstelling en wie wat daaraan gaat doen,		

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Milieuorganisaties) halen dit aan.	reflecties op huidige instrumenten) is een goed idee. Echter niet t.b.v. discussie over vergoedingen en onderzoeken.		
Het na te streven/te vergoeden ambitieniveau: alles schoon en vergoed (gebiedsbeheerders) of kosten- efficiënt (producenten)	De gekozen middenweg van vergoeden van de gemaakte kosten blijft het uitgangspunt. Bij evaluatie kan dit opnieuw worden bekeken.		Doel van de regeling is primair het verleggen van de rekening.
Differentiatie tussen gebiedsbeheerders in hoogte vergoeding n.a.v. resultaat/ambitie	Niet uitvoerbaar voor nu. Als het systeem werkt, kunnen we bij de evaluatie kijken of dit soort verfijningen kunnen worden aangebracht.		
Hef het onderscheid tussen overheidsinstellingen en particuliere terrein-beherende organisaties (TBO's) voor de UPV op.	Kosten worden meegenomen in kostenonderzoek, wanneer ze "opruimen namens". De vergoeding kan via publieke gebiedsbeheerders worden uitgekeerd aan TBO's.		Route uitvoerings-overeenkomst tussen publieke gebiedsbeheerder en TBO is toegelicht.
Indexering van de kosten		Toegevoegd, art. 3.1 tweede lid	
Tijdslijn	Tijdslijn is aangepast om voldoende tijd in te bouwen geld bij producenten te innen.	Art. 3.1, vierde en vijfde lid, en art. 3.2 vijfde lid	
Vergoeding gebiedsbeheerders	Artikel is uitgebreid met wegingsfactoren	Art. 3.2, tweede en derde lid	
Reikwijdte zwerfafvalkosten voor vochtige doekjes in riolering	Wel in openbare ruimten/publieke voorzieningen, niet in riolering		Toegelicht
Artikel 3.3 Bewustmakingsmaatregelen			
Bewustmakingsmaatregelen	Uitgebreid met kennis over milieurisico's en handelingsperspectieven voor consument	Art. 3.3, eerste lid b en c	
Bewustmakingsmaatregelen i.r.t. tabaksontmoediging			Toegelicht dat het geen verplichting betreft

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Artikel 4. Rapportageverplichtingen			
Verslaglegging door tabaksproducenten	Tabaksproducenten hoeven alleen te melden wat ze op de markt hebben gebracht	Formulier in bijlage 1	
Melding en verslaglegging exploitanten t.a.v. artikel 2.1 tweede lid	Dit ontbrak in de ontwerpregeling	Modelformulieren toegevoegd, Bijlage 2.	
Artikel 5. Inwerkingtreding			
Reductiemaatregelen: aangepaste inwerkingtreding	- consumptie ter plaatse vanaf 2024 (bekers en voedselverpakkingen) - consumptie onderweg vanaf 1 juli 2023	Artikel 5.2 aangepast	
UPV	Blijft vanaf 2023		

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

B. Regeldruktoets door adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

Het ATR heeft enkele adviespunten aangereikt voor de Regeling. Met het in acht nemen van de adviespunten kan de besluitvorming over de aangepaste Regeling plaatsvinden. Hoofdpijnen van het advies:

1. Stel concrete en meetbare doelstellingen in.

Reactie: Een doelstelling wordt gezien als een richtinggevende politieke doelstelling, zoals reeds geformuleerd voor de reductiemaatregelen in de voorgaande Kamerbrief. Een collectieve doelstelling is niet één op één te vertalen naar individuele ondernemers.

Een doelstelling voor het verminderen van zwerfafval komt in de praktijk neer op een doelstelling die je oplegt aan decentrale overheden. Die bevoegdheid heeft IenW niet. Wel wordt het aandeel van producten in het zwerfafval nauwkeurig gemonitord en wordt op basis daarvan de wegingsfactor bepaald.

2. Heroverweeg de reikwijdte van de reductiemaatregelen in relatie tot de verwachte verschuivingseffecten.

Reactie: het ATR verwacht dat de maatregelen minder effectief zullen zijn, omdat zakjes, wikkels en andere materialen dan plastic niet onder de reikwijdte van de reductiemaatregelen vallen en er dus verschuivingseffecten op zullen treden. De heroverweging van de scope is niet mogelijk, omdat de Regeling zijn juridische grondslag heeft in het Besluit en richtlijn 2019/904. Er zal wel door Rijkswaterstaat monitoring plaatsvinden of verschuivingseffecten zich voordoen, zowel in het marktaanbod als in het zwerfafval. Overigens geldt de reikwijdte van kunststofproducten wel voor alle producten voor eenmalig gebruik die kunststof bevatten, waardoor verschuivingsopties naar andere materialen zeer beperkt zullen zijn.

3. Overweeg minder belastende alternatieve maatregelen, die meer aan de voorkant van de keten sturen op reductie. Sturen aan de voorkant zou

bijvoorbeeld kunnen betekenen een uitbreiding van de UPV waarbij er een quotum of marktbeperking wordt opgelegd.

Reactie: Aangezien het hier om een consumptiereductie gaat, wordt het juist van belang geacht dat ook de consument én de verstrekkers van deze producten aan de consumenten, via regelgeving geconfronteerd wordt met de keuzes die zij maken en de impact daarvan. Alleen sturing via producenten en import zou een verschuiving van producten en materialen teweeg brengen, maar minder het gewenste gedragseffect aan de consumptiekant van de keten. Met de onderhavige regelgeving, kunnen producenten en ketenpartijen samen kijken naar nieuwe verdienmodellen om eten en drinken aan consumenten te verstrekken in herbruikbare alternatieven.

4. *Verbeter de werkbaarheid in de praktijk door o.a. definities aan te scherpen (bijv. eenmalig vs. meermalig gebruik, type verpakkingen onder de Regeling).*

Reactie: Deze punten zijn in de toelichting bij de Regeling geadresseerd.

5. *Maak het overzicht van de te verwachten bedrijfsmatige effecten (eenmalige en structurele lasten) compleet.*

Reactie: Het overzicht van de te verwachten bedrijfsmatige effecten is op basis van aanvullend onderzoek compleet gemaakt in hoofdstuk 6 in de toelichting op de Regeling. Het rapport van de bedrijfseffectentoets is gepubliceerd.

C. Handhavingstoets (ILT)

De ILT heeft de regeling zoals die in de consultatie is gegaan getoetst op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid en kwam tot de conclusie dat uitvoering van de regeling, m.n. de reductiemaatregelen, niet goed handhaafbaar is. De regeling is daarom aangepast om de handhaving te vereenvoudigen en met een meldingsplicht als gebruik wordt gemaakt van de uitzondering op het verbod bij consumptie ter plaatse. Daarnaast wordt voor het juridische kader voor de uitzonderingsmogelijkheid verwezen naar Europese verordening (EG) 1935/ 2004 en uitvoeringsverordening EC 282/208.

Daarnaast stelt de ILT dat de handhaving te omvangrijk is vanwege de grote omvang van ondertoezichtgestelden (bedrijven die de regels moeten gaan naleven). Ondanks dat de doelgroep van dit verbod groot is, verwacht IenW dat deze groep in beginsel de wet naleeft. Dat leert ook de ervaring tot nu en uit vergelijkbare cases bijvoorbeeld rond plastic tassen, rietjes, statiegeld, etc. De handhavingslast zal daarom voornamelijk bestaan uit enkele / regelmatige handhavingsoptredens na onaangekondigde controles, en met een mogelijkheid tot delegatie naar NVWA of omgevingsdiensten. Ook stelt IenW voor om te werken met een meldingsloket, waar een melding kan worden gedaan als de regels ergens niet worden nageleefd.

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Bijlage 2 - Visualisatie van de reductiemaatregelen

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Datum

7 februari 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/34972

Uiterlijk bij

17 februari 2022

Bijlage(n)

3

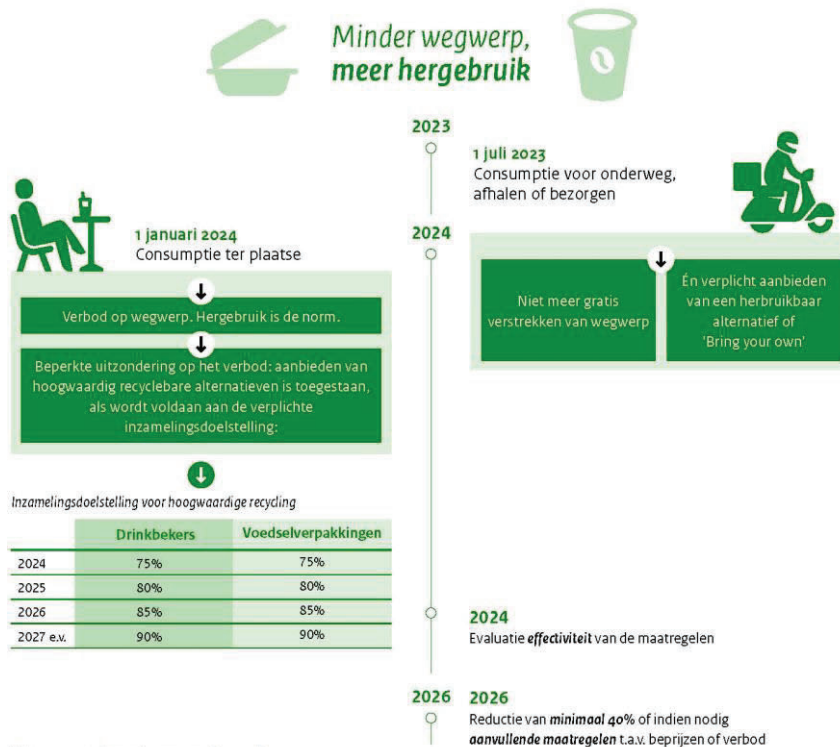
Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Maatregelen om gebruik van plastic wegwerpbekers en -voedselverpakkingen te verminderen

Waar gaan deze nieuwe regels over?

- De regels gelden voor bekercs en voedselverpakkingen die geheel of gedeeltelijk uit plastic bestaan. Dus ook als er een kunststof coating, of een andere vorm van kunststof barrière voor water en vet, in zit.
- De regels gelden voor voedselverpakkingen als dit containers of dozen zijn waaruit het eten zonder verdere bereiding en direct uit de verpakking kan worden geconsumeerd. Zakjes en wikkels vallen hier niet onder.
- De regels gelden ook voor bekercs en voedselverpakkingen gemaakt van biobased en bioafbreekbare plastics.
- De regels gelden niet voor 100% plastic-vrije producten, zoals hout of papier.
- Onder hoogwaardige recycling wordt verstaan dat er weer voedselcontactmaterialen van worden gemaakt die voldoen aan Europese regelgeving.
- De regels gelden niet voor zorginstellingen en gesloten inrichtingen.

OPENBAAR

TER BESLUITVORMING

Aan
Van

Staatssecretaris
DGMI-DLCE

Datum
7 oktober 2021
Onze referentie
IENW/BSK-2021/269426

Opgesteld door
Betreft persoonsgegevens

Beslistermijn
1 week

Uiterlijk bij
15 oktober 2021

Bijlage(n)
3

nota

Internetconsultatie min. regeling voor nadere regels
Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik (SUP-
Richtlijn)

Aanleiding

Het Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik dat op 3 juli jl. in werking is getreden bevat een aantal passages die bij ministeriële regeling nader uitgewerkt dienen te worden. Dit betreft met name de maatregelen.

Begrijp ik goed dat we in regeling en brief geen indicatie geven rondom hoogte bedrag ter invulling van "niet gratis". Dus we noemen nergens bedragen? Is bij berekening effect verwacht waar we naar verwijzen wel een bedrag gehanteerd?

Europese richtlijn. Dit betekent dat de concept-regeling na de herfstvakantie ter internetconsultatie aangeboden dient te worden, alsmede aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) voor toetsing. Tevens is toegezegd de Kamer dit najaar te zullen informeren. Met deze nota vragen wij uw akkoord op het pakket van maatregelen en het in gang zetten van deze vervolgstappen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met:

1. De reductiemaatregelen zoals hieronder weergegeven voor a) consumptie ter plaatse en b) consumptie om mee te nemen, afhalen en bezorgen.
2. De voorgestelde uitwerking van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor de kosten van het opruimen van zwerfafval en de bewustmakingsmaatregelen, inclusief de conclusie dat drankblikjes niet onder de UPV zwerfafval vallen.
3. Start van de internetconsultatie en toetsing door ATR en ILT, en verzending van bijgaande Kamerbrief, cf. het hieronder geschetste proces.

Kernpunten

Ad 1) Maatregelen om het gebruik van kunststof wegwerpbekers en voedselverpakkingen te verminderen:

Op basis van de juridische mogelijkheden in het Besluit 'Kunststofproducten voor eenmalig gebruik' wordt een combinatie van maatregelen voorgesteld die enerzijds een verschuiving van wegwerp naar herbruikbare alternatieven stimuleert en die anderzijds ondernemers en consumenten keuzevrijheid geeft.

a) *Consumptie ter plaatse (zoals in lunchrooms, restaurants, kantoren, festivals):*

Het gebruik maken van herbruikbaar servies wordt hier de norm. Het aanbieden van kunststof wegwerpbekers (vanaf 2023) en -voedselverpakkingen (vanaf 2024) is niet langer toegestaan, tenzij ze recyclebaar zijn en de exploitant ze gescheiden inzamelt voor hoogwaardige recycling. In het laatste geval dient de exploitant een hoog percentage van de door hem verkochte producten in te zamelen, beginnend bij 75% in 2023 voor bekers, oplopend tot 90% in 2026 e.v. en beginnend bij 75% in 2024 voor voedselverpakkingen, oplopend tot 90% in 2027 e.v.

Datum

7 oktober 2021

Onze referentie

IENW/BSK-2021/269426

Uiterlijk bij

15 oktober 2021

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

b) *Consumptie om mee te nemen, afhalen en bezorgen:*

Hier wordt het vanaf 2023 verplicht een herbruikbaar alternatief aan te bieden, bijvoorbeeld een herbruikbare beker of verpakking (eventueel met statiegeld), of een door de consument meegenomen beker of voedselverpakking te accepteren. Om te stimuleren dat consumenten voor de herbruikbare alternatieven kiezen mag de exploitant geen kunststof wegwerpbekers en -voedselverpakkingen gratis verstrekken.

Het beprijzen van producten is een effectieve maatregel om het gebruik van de wegwerpproducten te ontmoedigen en herbruikbare bekers en verpakkingen een groter marktaandeel in te laten nemen. Dit past binnen de transitie naar een circulaire economie.

Bij de beprijzingsmaatregel is geen richtbedrag vastgelegd in de regeling. Om een beeld te krijgen hoe hierover onder stakeholders en andere betrokkenen wordt gedacht, zal een expliciete vraag hierover in de internetconsultatie worden opgenomen.

CE Delft heeft de voorgenomen maatregelen doorberekend op effect en komt met deze set aan maatregelen met een inschatting van ca. 20-35% reductie voor bekers bij consumptie ter plaatse en gemiddeld zo'n 40% voor consumptie van bekers en voedselverpakkingen om mee te nemen, afhalen en bezorgen.

In de regeling is opgenomen dat halverwege 2024 de effectiviteit van de maatregelen geëvalueerd wordt, waarbij tevens de ontwikkelingen in de markt en in omringende landen mee worden genomen t.b.v. het indien nodig overwegen van aanvullende regels, waaronder een vaste/hogere prijs of een verdergaand verbod op wegwerp.

De maatregelen zijn besproken met diverse stakeholders uit verschillende sectoren, zoals de horeca, evenementen, recreatie, onderwijs en sport. Bij die gesprekken benadrukten zij het belang van het creëren van een gelijkspelveld, keuzevrijheid, stip op de horizon (duidelijkheid), hygiëne, veiligheid en beschikbaarheid in de markt van herbruikbare, recyclebare of plasticvrije bekers en verpakkingen. Op basis van de gesprekken zijn de bovenbeschreven combinaties van de drie maatregelen gemaakt voor enerzijds consumptie ter plaatse en anderzijds consumptie voor onderweg, maaltijdbezorging en afhalen. De Consumentenbond benadrukte dat er meer duurzame opties voor consumenten beschikbaar moeten komen.

Ad 2) Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid t.a.v. zwerfafvalkosten:

De producent van bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik (ballonnen, vochtige doekjes, bepaalde kunststof (drank)verpakkingen, bekers, lichte plastic draagtassen en tabaksproducten met filters) aat door invoerin van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid **Mbt tabak: is VWS betrokken?** het opruimen, transport en verwerken van zwerfafval van hun producten. Dit wordt nu volledig uit publieke middelen betaald.

De concept-regeling legt vast dat hoogte van de bijdrage wordt vastgesteld door de minister van IenW op basis van een kostenonderzoek uitgevoerd door Rijkswaterstaat en het aandeel van het product in het zwerfafval. Met de ingezamelde gelden wordt aan gemeenten en andere publieke gebiedsbeheerders een vergoeding verstrekt voor het opruimen van het zwerfafval. Daarnaast moeten producenten van sigarettenfilters bijdragen aan de kosten voor openbare inzamelsystemen van peuken.

Tevens zijn producenten verplicht bewustmakingsmaatregelen te nemen met betrekking tot de bekendheid van markeringen op de producten, de afbreekbaarheid van de producten in het milieu en de gevolgen van onjuist weggooien voor het milieu en de riolering.

SUP-definitie en drankblikjes

In het Besluit beheer verpakkingen 2014 waarin de Richtlijn is geïmplementeerd worden drankblikjes, zijnde metalen drankverpakkingen, uitgezonderd van de reikwijdte van de UPV. De definitie van een kunststofproduct voor eenmalig gebruik (SUP) zoals opgenomen in de Richtlijn en in het Besluit ter implementatie daarvan, omvat ook producten die slechts deels uit kunststof bestaan. Zo is bijvoorbeeld ook een kartonnen bekertje met een dun laagje plastic een SUP. Ook drankblikjes hebben echter een kunststof coating. Dit is bevestigd in onderzoek uitgevoerd in 2020 in opdracht van het ministerie. Dit onderzoek was ter uitvoering van de motie van het lid Dik-Faber c.s. en is met de Kamer gedeeld (Kamerstuk 30872, nr. 237).

Drankblikjes vormen in Nederland een groot aandeel in het zwerfval. Gezamenlijk met het feit dat ze kunststof bevatten, maakt dit het beleidsinhoudelijk moeilijk uitlegbaar dat ze geen onderdeel zijn van de UPV-zwerfafval. Dit dilemma wordt versterkt door het feit dat de SUP-definitie – en dus de UPV – wel van toepassing is op andere soorten kunststofhoudende drankverpakkingen in het zwerfafval.

Omdat drankblikjes veel in het zwerfafval terechtkomen is besloten tot het invoeren van statiegeld op blikjes, per 31 december 2022. Verwachting is dat met statiegeld de hoeveelheid blikjes in het zwerfafval met minimaal 70% tot 90% afneemt. De statiegeldregelgeving wordt in 2024 geëvalueerd.

Los van of ze wel of niet binnen de juridische definitie van een SUP vallen, is er beleidsvrijheid om drankblikjes wel onderdeel te laten zijn van de UPV voor zwerfafval. Dit zou een aanpassing van het Besluit vereisen.

Bovenstaande overwegingen zijn met u besproken. Daarbij is afgesproken in de Kamerbrief en ministeriële regeling toe te lichten dat drankblikjes zijn uitgezonderd, en daarbij te benadrukken dat statiegeld op blikjes wordt ingevoerd en naar verwachting zal leiden tot een forse reductie van drankblikjes in het

Datum

7 oktober 2021

Onze referentie

IENW/BSK-2021/269426

Uiterlijk bij

15 oktober 2021

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

zwerfafval. De statiegeld regelgeving wordt in 2024 geëvalueerd. Dan kan worden bezien of de reductie voldoende is of dat verdere maatregelen (zoals UPV voor opruimen zwerfafval) nodig zijn.

Ad 3) Proces:

Beoogd wordt om de regeling op 1 januari 2022 - of zo snel mogelijk daarna - te publiceren om het bedrijfsleven voldoende voorbereidingstijd te geven tot de regels in werking treden op 1 januari 2023, cf. de verplichting in de Richtlijn. (NB. De UPV voor vistuig volgt in 2022 in een aparte regeling die in werking zal treden in 2024.)

De te volgen procedure bij een ministeriële regeling geeft aan dat deze nu in internetconsultatie dient te worden gebracht (looptijd 6 weken). Tevens dient de regeling te worden aangeboden aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor toetsing (looptijd 4 weken) en aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) voor de handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets (HUF-toets, looptijd 6 weken).

Een ministeriële regeling en/of internetconsultatie hoeft niet te worden geagendeerd in de Ministerraad, tenzij die van invloed kan zijn op de positie van het kabinet, of belangrijke financiële consequenties kan hebben. Dat is met deze ontwerpregeling niet het geval, aangezien deze invulling geeft aan een Besluit dat eerder dit jaar zonder discussie is aangenomen in de Ministerraad. Tevens heeft de regeling geen grote financiële gevolgen.

U wordt tevens geadviseerd om de Kamer parallel aan de internetconsultatie met bijgevoegde concept-Kamerbrief te informeren over de ontwerpregeling. Op 18 november vindt een Commissiedebat Circulaire Economie plaats waar dit onderwerp ter sprake kan komen.

Toelichting

Politieke context

Consumptiereductie: De Kamer heeft regelmatig aangedrongen op een ambitieuze invulling van de implementatie van de SUP richtlijn, inclusief de reductiemaatregelen. Uw ambtsvoorganger heeft meerdere moties van de Kamer aangehouden in afwachting van deze regeling. Door o.a. GroenLinks is meerdere malen gevraagd om meer plastic producten te verbieden en onder de UPV te laten vallen.

UPV zwerfafval: In antwoord op Kamervragen van GL die vroegen om ook voor blikjes UPV in te voeren heeft u in september aangegeven dat er geen UPV komt voor blikjes en eerst de evaluatie van de statiegeldregeling daarvoor moet worden afgewacht. VVD vraagt geregeld aandacht voor de positie van de tabaksindustrie, omdat in de beleidsvormende fase geen contacten mogen plaatsvinden met de tabaksproducenten.

Financiële/juridische overwegingen

Consumptiereductie: De sectoren die te maken krijgen met de maatregelen hebben gevraagd of er flankerend beleid komt of financiële middelen om investeringen in de transitie van wegwerp naar herbruikbaar te ondersteunen. Met

Datum

7 oktober 2021

Onze referentie

IENW/BSK-2021/269426

Uiterlijk bij

15 oktober 2021

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

name in de horeca en de evenementensector zal geïnvesteerd moeten worden in faciliteiten om hergebruik op te schalen, bijvoorbeeld in professionele wascapaciteit en aanschaf en opslag van grote hoeveelheden herbruikbare bekertjes en verpakkingen. Onderzocht kan worden of bestaande regelingen hiervoor geschikt gemaakt kunnen worden (CE regeling ketenprojecten of de DEI+ regeling).

Consumptiereductie / UPV zwerfafval: De ILT kan mogelijk met een extra claim komen voor de handhaving van de regels. Gestuurd zal worden op het inpassen binnen de bestaande claim voor de SUP- en verpakkingenregelgeving.

Krachtenveld

Consumptiereductie: Milieuorganisaties pleiten voor vergaande maatregelen en doen daartoe voorstellen, waaronder doelstellingen voor reductie van wegwerp¹ en doelstellingen voor het vergroten van het aandeel van hergebruik (om materiaalsubstitutie te voorkomen). Daarnaast pleitten ze voor bijvoorbeeld het volledig uitfasen van wegwerpplastics binnen overheidsorganisaties. De sectoren die de maatregelen moeten uitvoeren pleiten voor maatregelen die beperkte investeringen vragen en zaken als hygiëne, gastvrijheid, praktische haalbaarheid en veiligheid borgen. De Consumentenbond benadrukt het belang van het voor de consument beschikbaar komen van meer duurzame opties.

UPV zwerfafval: Milieubeweging en gemeenten zijn voorstander van het meenemen van blikjes onder de UPV. De milieubeweging heeft in het verleden o.a. op sociale media zeer goed zichtbaar gemaakt dat blikjes plastic bevatten. Aannemelijk is dat, nu wordt aangegeven dat blikjes buiten de reikwijdte vallen, dit onderdeel zal zijn van de inbreng in de internetconsultatie en de discussie met de Kamer.

Strategie

De evaluaties in 2024 van de effectiviteit van de reductiemaatregelen, de UPV en statiegeld voor blikjes bieden de gelegenheid om bij onvoldoende effect te escaleren naar verdergaande maatregelen. Daarnaast kan gekeken worden naar aanpassingen in het Besluit, om alvast nieuwe en aanvullende maatregelen te overwegen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan uitbreiding van de UPV met kauwgom en andere veel in het zwerfafval voorkomende plastic wegwerpproducten.

Uitvoering en communicatie

Uitvoering en communicatie zijn van cruciaal belang. In 2022 zal het de nodige inspanningen vergen om ondernemers én consumenten voor te bereiden op de aanstaande reductiemaatregelen en om het belang ervan voor het tegengaan van zwerfafval en de plastic soep overtuigend uit te leggen. Milieu Centraal is reeds goed aangehaakt en ook de Consumentenbond is bereid om hierop samen te werken. Met ondernemers en brancheverenigingen is reeds goed contact.

Vorbereidingsproces

Het Besluit, inclusief de drie opties voor de reductiemaatregelen, is juridisch getoetst door JenV en in de Ministerraad zonder discussie aangenomen op 22

¹ Een reductiedoelstelling van 50% in 2025 (in stuks) éénmalige plastic drinkbekers die nieuw op de markt worden gebracht, en 80% minder in 2030, t.o.v. 2022 en een reductiedoelstelling van 30% in 2025 (in stuks) voor éénmalige plastic maaltijdcontainers die nieuw op de markt worden gebracht, en 50% minder in 2030, t.o.v. 2022

Datum

7 oktober 2021

Onze referentie

IENW/BSK-2021/269426

Uiterlijk bij

15 oktober 2021

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

januari 2021. Vervolgens is het genotificeerd bij de Europese Commissie en voor advies voorgelegd aan RvS. Op 11 juni is het nader rapport geagendeerd in de Ministerraad en aangenomen. Het Besluit is op 3 juli 2021 inwerking getreden.

In een Kamerbrief van 21 februari jl. is aangegeven dat de keuze voor welke (combinatie van) de reductiemaatregelen in Nederland wordt ingezet nader uitgewerkt wordt in een ministeriële regeling, in overleg met betrokken stakeholders. Zowel de overweging van de coronacrisis die de horeca en de evenementensector hard hebben getroffen, als de demissionaire status van het Kabinet, waren aanleiding voor de extra aandacht voor de stakeholders.

Duurzaamheid

Duurzaamheid ligt aan de basis van de regelgeving. Wat echter een uitdaging blijft, is om voldoende mitigerende maatregelen te nemen om negatieve verschuivingseffecten volledig te voorkomen. Bij het invoeren van statiegeld, maar ook bij de SUP-regelgeving, zoeken producenten naar uitwegen om onder regelgeving uit te komen, en de alternatieven die daarbij worden gekozen zijn vaak niet duurzamer dan de producten waar wel regels voor worden gemaakt. Dit vraagt continue monitoring en goede informatievoorziening. Veel ondernemers willen namelijk wel duurzame keuzes maken, maar ontbreekt het aan informatie of een goed afwegingskader, of ze vrezen verzwakking van hun concurrentiepositie als concullega's niet ook moeten verduurzamen. Hier kunnen we de komende jaren beleidsmatig meer inzet op plegen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Concept Kamerbrief	
2	Concept ministeriële regeling	
3	IAK vragen en websitetekst voor online consultatie	

Datum

7 oktober 2021

Onze referentie

IENW/BSK-2021/269426

Uiterlijk bij

15 oktober 2021

Bijlage(n)

3

Aan

Staatssecretaris

Van

DGMI-DLCE

Antwoord op vragen staatssecretaris

Bijgevoegd vindt u een aangepaste versie van de Kamerbrief, met de wijzigingen in track changes. Hieronder worden uw vragen uit de nota beantwoord.

Richtbedrag

U vraagt naar een indicatie rondom de hoogte van het bedrag ter invulling van "niet gratis" verstrekken van plastic drinkbekers en voedselcontainers. In overleg met u is afgesproken dat geen bedrag wordt opgenomen in de conceptregeling, maar dat in de internetconsultatie een vraag wordt opgenomen om te peilen of deelnemers het wenselijk vinden dat een richtbedrag wordt voorgeschreven. Dit wordt in de aanpassingen in de Kamerbrief nu expliciet gemaakt.

U vraagt ook of bij de effectberekening wel rekening is gehouden met een prijs. Bij het onderzoek van CE Delft naar de te verwachte effecten van de reductiemaatregelen is uitgegaan van een beprijzingsbedrag van €0,25. Op dit moment loopt nog een onderzoek naar wat consumenten een acceptabele prijs vinden.

UPV - tabaksfilters

U vraagt naar de betrokkenheid van VWS voor de UPV-maatregelen tav tabaksfilters. Gedurende het proces van opstellen van de MR, en daaraan voorafgaand het Besluit, is er afstemming geweest met de VWS over de verplichtingen die de tabakssector opgelegd worden op een manier die aansluit bij het tabaksontmoedigingsbeleid. Ook met de voedselveiligheidscollega's van VWS is regelmatig contact geweest.

Vergelijking andere landen

U vraagt om in de brief nog iets toe te voegen over wat andere landen doen, om aan te geven dat we een ambitieus pakket neerleggen. In de brief is expliciet gemaakt dat lidstaten vrij zijn om invulling te geven aan de reductiemaatregelen op een manier die past in de nationale context. Bij de uitleg van de Nederlandse maatregelen is nu een verwijzing toegevoegd naar landen die vergelijkbare maatregelen treffen: Duitsland, die ook kiest voor een verplichting tot het aanbieden van herbruikbaar en Estland en Luxemburg, die ook kiezen voor beprijzing als instrument.

Al met al verwachten we dat Nederland met het totaalpakket aan maatregelen een tamelijk ambitieuze aanpak kiest, ook in vergelijking met andere landen. We adviseren echter om geen uitvoerige vergelijking met maatregelen in andere landen op te nemen in de brief. De meeste landen zijn net als Nederland nog volop bezig met het inrichten van de maatregelen, waardoor vaak nog niet duidelijk is hoe het totaalpakket eruit zal komen te zien. Het noemen van enkele onderdelen (bv alleen beprijzing en niet UPV) schept een onvolledig beeld. Ook lijkt het duiden van de voorstellen van andere landen al snel op het ongevraagd becommentariëren daarvan.

Uiteraard zullen we ter voorbereiding op het Commissiedebat op 18 november een aantal Q&A's voorbereiden over de maatregelen in andere landen.